

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

Історія дитинства

ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету історії та
міжнародних відносин

Ольга МАКЛЮК

« 29 » серпня 2025

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ІСТОРІЯ ДИТИНСТВА

блоку освітніх компонентів вільного вибору студента в межах Університету

підготовки бакалавра
денної та заочної форм здобуття освіти

ВИКЛАДАЧ: Савченко І.В., к.і.н., доцентка каф. давньої і нової історії України та методики навчання історії.

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри давньої і нової історії
України та методики навчання історії
Протокол № 2 від "28" серпня 2025 р.
Завідувач кафедри

 Галина ТУРЧЕНКО

2025 рік

Зв'язок з викладачем (викладачами):

E-mail: savchenkoiryna2017@gmail.com

Телефон: (061) 228 76 32

Інші засоби зв'язку: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15082>

Кафедра: давньої і нової історії України та методики навчання історії, 5 корп., ауд. 319

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія дитинства» є ознайомлення майбутніх фахівців з соціальними та історико-культурними вимірами дитинства, особливостями виховання, освіти, побутування, відношення до дітей у різних суспільствах, на різних історичних зрізах.

Під час вивчення курсу особлива увагу приділяється особливостям відношення до дітей у суспільстві та родині у різні історичні періоди, специфіці дорослішання дітей. Окрема увага приділяється еволюції дитячого повсякдення, зокрема дитячих ігор, змінам презентації дітей у мистецтві.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	8 -й	8-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	20 год.	8 год.
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	- год.	- год.
Самостійна робота	70 год.	82 год.
Консультації	1. Понеділок 14.30 очно: м. Запоріжжя, проспект Соборний 74, V корпус ЗНУ, ауд. 319 2. Вівторок 16.05. дистанційно: Код: 824 3759 8487 пароль: 12345:	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15082	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
<p>Загальні компетентності</p> <p>- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;</p>	<p>- наочні методи (схеми, моделі).</p> <p>- словесні методи (лекція, пояснення).</p> <p>- практичні методи (практичні завдання).</p> <p>- логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації).</p> <p>- проблемно-пошукові методи.</p>	<p>Поточні форми оцінювання: оцінювання завдання самостійної роботи, участь у дискусіях, тестові завдання.</p> <p>Підсудкові форми контролю: тестові завдання, практичне завдання.</p>
<p>- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя</p>	<p>- наочні методи (схеми, моделі).</p> <p>- словесні методи (лекція, пояснення).</p> <p>- практичні методи (практичні завдання).</p> <p>- логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації).</p> <p>- проблемно-пошукові методи.</p>	<p>Поточні форми оцінювання: оцінювання завдання самостійної роботи, участь у дискусіях, тестові завдання.</p> <p>Підсудкові форми контролю: тестові завдання, практичне завдання.</p>
<p>- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p>	<p>- наочні методи (схеми, моделі).</p> <p>- словесні методи (лекція, пояснення).</p> <p>- практичні методи (практичні завдання).</p> <p>- логічні методи (індуктивні, дедуктивні,</p>	<p>Поточні форми оцінювання: оцінювання завдання самостійної роботи, тестові завдання.</p> <p>Підсудкові форми контролю: тестові завдання, практичне завдання.</p>

	створення проблемної ситуації). - проблемно-пошукові методи.	
Програмовані результати навчання		
- Здатність розуміти та аналізувати досягнення культури, орієнтуватися в духовному контексті суспільства та спиратися на загальнолюдські цінності	- наочні методи (схеми, моделі). - словесні методи (лекція, пояснення). - практичні методи (практичні завдання). - логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). - проблемно-пошукові методи.	Поточні форми оцінювання: оцінювання завдання самостійної роботи, тестові завдання. Підсудкові форми контролю: тестові завдання, практичне завдання.
- Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики	- наочні методи (схеми, моделі). - словесні методи (лекція, пояснення). - практичні методи (практичні завдання). - логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). - проблемно-пошукові методи.	Поточні форми оцінювання: оцінювання завдання самостійної роботи, участь у дискусіях. Підсудкові форми контролю: практичне завдання.
- Ефективно спілкуватися в професійному та суспільному середовищі (усно і письмово).	- наочні методи (схеми, моделі). - словесні методи (лекція, пояснення). - практичні методи (практичні завдання). - логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). - проблемно-пошукові методи.	Поточні форми оцінювання: оцінювання завдання самостійної роботи, тестові завдання. Підсудкові форми контролю: тестові завдання, практичне завдання.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вік дитинства. Дитина і родина: практики родинного виховання в історії людства

Тема 1. «Історія дитинства»: вступ до курсу.

Формування історії дитинства як окремого наукового напрямку в історії. Ф. Арьєс та його дослідження історії дитинства. Ллойд Демос та психоісторія дитинства. Відновлення зацікавленості до матеріального світу історії дитинства 1980-х рр. Історія дитинства та українська історична наука. І. Сердюк «Маленький дорослий».

Тема 2. Вік дитинства у суспільному уявленні.

Сучасні наукові періодизації віку дитинства. (Еріксона, Ж. Піаже, Л. С. Виготського та ін.). Періоди: сенсомоторного розвитку, формальних операцій. Розуміння віку дитинства в різні історичні епохи. Вік дитинства в Античності. Розуміння віку дитинства в Середньовіччя та Новий час в країнах Європи. Діти в сучасному правовому полі.

Тема 3. Дитина в родині: від Античності до ХХ ст.

Моделі виховання. Інфантицидна модель (до IV ст.) Відсторонена модель (IV–XIII ст.)

Передача дітей на виховання третім особам.

Дитина в родині: від ранньомодерної епохи до ХХ ст.

Дитина в християнській системі цінностей Середньовіччя. Соціально-економічні фактори, що впливали на роль дитини в родині. Амбівалентна модель (XIV–XVII ст.). Дитина в родині в епоху Просвітництва. Нав'язувальна модель (XVIII ст.) Соціалізувальна модель (XIX–XX ст.)

Народження дитини. Демографічна культура суспільства від Античності до Модерного часу. Проблема бездітності у суспільстві. Народження дитини.

Змістовий модуль 2. Дитяче повсякдення.

Тема 4. Дитячий одяг як елемент матеріальної культури дитинства.

Відсутність моделей дитячого одягу в середньовіччя. «Довгий» одяг дітей у XIV ст. Поява дитячих костюмів у хлопчиків. Складові дитячого костюму ранньомодерної епохи: довгі штани та елементи військового одягу. Дитячий одяг XIX ст. «Розквіт» дитячого одягу у ХХ ст. Підлітковий одяг. Дитячі речі. Колиска.

Тема 5. Дитячі ігри та розваги.

Спортивні ігри дітей Античності. Дитячі ігри аристократії середньовіччя та ранньомодерної доби. Дитячі іграшки. Дитячі ляльки та лялькові будинки. Вік дитячих ігор. Діти та ігри дорослих. Азартні ігри та діти. Участь дітей у святах. Дитячі ігри ХХ ст.

Тема 6. Дитяча праця

Розвиток дитячої праці в країнах Європи. Дитяча праця Африці, Новому світі та азійських країнах: історичний контекст. Вплив промислової революції в Європі на залучення дітей до праці. Дитяча праця на теренах України: історичний контекст. Гендерний розподіл дитячої праці. Сучасні практики залучення дітей до праці.

Змістовий модуль 3. Антропологія дитячої освіти

Тема 7. Освіта дітей від Античності до Нового часу

Роль освіти в суспільстві Стародавньої Греції. Гендерна сегрегація в освіті Античності. Завдання, організація та предмети античних шкіл. Школи Стародавньої Греції та школи Стародавнього Риму. Школи Нового часу. Коледж. Перехід від античної системи освіти до середньовічної. Молодші та старші школяри. Програми середньовічних шкіл. Розвиток педагогічної думки з виховання дітей. Розвиток педагогічної думки в XVIII ст. Дж. Локк. Жан-Жак Руссо.

Тема 8. Дитяча освіта XIX-XX ст.

Педагогіка XIX ст. Поширення класової системи. Коледж в системі освіти. Розширення доступу до освіти. Освіта для дівчат: розвиток системи навчальних закладів. Антропологія шкільної освіти. Характерні складові шкільної освіти на теренах України XIX ст. Повсякдення школярів. Зміни в системі освіти в XX ст.

Змістовий модуль 4. Дитина в надзвичайних умовах історико-антропологічний та психологічний виміри

Тема 9. Діти під час військових дій та в умовах тоталітарних режимів

Діти в Першій світовій війні. Діти у Другій світовій війні. Тема Голокост і діти. Дитяче повсякдення пі час Другої світової війни. Діти в умовах тоталітарних режимів. Гітлерюгенд. Піонерська організація СРСР. Діти і система ГУЛАГ.

Тема 10. Дитина як інший.

Іншування дітей в середньовіччя та ранньомодерний час. Байстюки. Діти-жебраки і діти жебраків. Дитяча злочинність. Проблема булінгу в XX ст. Визначення проблеми булінгу на науковому рівні. Схема та складові булінгу. Сучасні методи боротьби з булінгом.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Тема 1. «Історія дитинства»: вступ до курсу	2	1	щотижня
Лекція 2	Тема 2. Вік дитинства	2	1	щотижня
Лекція 3	Тема 3. Дитина в родині. Народження дитини	2	1	щотижня
Лекція 4	Тема 4. Історія дитячого одягу	2	1	щотижня

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
 Історія дитинства

Лекція 5	Тема 5. Дитячі ігри та розваги: історико-антропологічний вимір	2	1	<i>щотижня</i>
Лекція 6	Тема 6. Дитяча праця: історія та сучасність	2	1	<i>щотижня</i>
Лекція 7	Тема 7. Освіта дітей від Античності до Нового часу	2	1	<i>щотижня</i>
Лекція 8	Тема 8. Дитяча освіта XIX-XX ст	2	1	<i>щотижня</i>
Лекція 9	Тема 9. Діти в умовах тоталітарних режимів	2	1	<i>щотижня</i>
Лекція 10	Тема 10. Дитина як інший	2	1	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	Підготувати презентацію на тему: <i>Тема 1. Сучасні українські дослідження з історії дитинства.</i> <i>Тема 2. Вік дитинства в сучасному міжнародному законодавстві</i> <i>Тема 3. Моделі виховання дітей в сучасному світі</i> <i>Тема 4. Національний дитячий одяг в сучасному світі</i> <i>Тема 5. Дитячі ігри України XXI ст.</i> <i>Тема 6. Дитяча праця сьогодення</i> <i>Тема 7. Освіта дівчат в ранньомодерну епоху</i> <i>Тема 8. Освіта дітей в Україні та країнах світу на сьогодні.</i> <i>Тема 9. Діти в умовах війн XX ст</i> <i>Тема 10. Діти в інших середовищах: адаптивні практики</i>	7	10	

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Поточний контроль				
Модульний контроль №1	тест	Тест розміщено в СЕЗН ЗНУ	13 балів, 4й тиждень навчання	13
Участь у дискусіях	Участь у дискусіях	Обговорення проблемних питань лекцій	1-3 тиждень навчання	1,5
Модульний контроль №2	тест	Тест розміщено в СЕЗН ЗНУ	13 балів, 7й тиждень навчання	13

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Історія дитинства

Участь у дискусіях	Участь у дискусіях	Обговорення проблемних питань лекцій	4-6 тиждень навчання	1,5
Модульний контроль №3	тест	Тест розміщено в СЕЗН ЗНУ	13 балів, 10й тиждень навчання	13
Практичне завдання	Оформлення презентації	Завдання розміщено в СЕЗН ЗНУ	3 бали 10й тиждень навчання	3
Участь у дискусіях	Участь у дискусіях	Обговорення проблемних питань лекцій	7-8 тиждень навчання	1
Модульний контроль №4	тест	Тест розміщено в СЕЗН ЗНУ	13балів, 14 й тиждень навчання	13
Участь у дискусіях	Участь у дискусіях	Обговорення проблемних питань лекцій	8-10 тиждень навчання	1
Усього за поточний контроль	4			60
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання: тест в СЕЗН ЗНУ	Питання для підготовки розміщені в СЕЗН ЗНУ, секція «Поточний контроль»		30
	Практичне завдання	Підготовка презентації на одну з тем: <ol style="list-style-type: none"> 1. Дитинство і освіта 2. Сучасні моделі виховання дітей 3. Дитяча мода країн світу 4. Дитячі ігри та розваги 5. Діти в надзвичайних умовах Вимоги до оформлення розміщені в СЕЗН ЗНУ, секція «Поточний контроль»		10
Усього за підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Демчук С. Принади й небезпеки середньовічного дитинства. *Локальна історія*. 2024. № 11. С.16-17.
2. Головка В. В., Якубова Л. Д. Україна і виклики посттоталітарного транзиту (1990–2019) / НАН України, Ін-т історії України. Київ : «Академперіодика», 2021. 592 с., 48 с. іл.
3. Кісь. О. Українки в ГУЛАГу: вижити значить перемогти. Дрогобич: Коло, 2020. 300 с.
4. Савченко І.В. Засновниця-опікунка притулку для дівчат-сиріт та жіночої гімназії: Віра Канкріна (1964-1920). *Жіночі історії лідерства*: монографія. Київ: ФОП Степуріна С.В. 2025. С.203-218.
5. Сердюк. І. Життя і смерть дітей в Гетьманщині. *Локальна історія*. 2021. URL. ; <https://localhistory.org.ua/videos/bez-bromu/zhittia-i-smert-ditei-u-getmanshchini-igor-serdiuk/>.
6. Сердюк І. Діти Гетьманщини: дідичі, байструки та наймити. *Локальна історія*. 2024. № 11. С.10-11.
7. Україна в цивілізаційних потоках ранньої модерності / НАН України, Інститут історії України. Київ : «Академперіодика», 2024. 815 с.
8. Українське суспільство в 1960–1980-х рр. Історичні нариси / Відп. ред. Віктор Даниленко; Упоряд.: Віктор Крупина, Мирослава Смольницька. Київ: Інститут історії України НАН України, 2022. 887 с.
9. Roberts B. B. History of Childhood / B. B. Roberts, N. R. Hiner, J. M. Harwes – <http://www.faqs.org/childhood/Gr-Im/History-of-Childhood.html>

Додаткова:

1. Браславська І. Історія дитячих іграшок та ігор на Придніпров'ї. Дніпро : «Культура». URL: https://www.dnipro.lib.dp.ua/Istoriya_igrashok
2. Галайчук Володимир. «Коли діти не ведуться»: традиційні народні уявлення українців

про ранню дитячу смертність. *Народознавчі зошити*. 2025. № 4. С. 613–624.

3. Майовець Андрій. Графіка українських дитячих видань 2000–2010 рр. (на матеріалі творчості випускників ЛНАМ). *Народознавчі зошити*. 2022. № 1 (163). С. 80–86.

4. Єфремова Н., Корнієнко І., Горяга О. Дитина та захист її прав на українських землях доби Середньовіччя. *Юридичний вісник*. 2025. № 1. С. 52–62.

5. Літературний образ дитинства в часи кризи ХХ–ХХІ ст. / за ред. Катажини Якубовської-Кравчик. Варшава : POZKAL, 2021.

6. Денис Ірина, Войтович Надія. Найменування позашлюбних дітей: соціолінгвістичний та культурний аспекти (за матеріалами церковних метрик хрещення м. Городка кінця ХІХ — ХХ ст.). 2025. Вип. 6.

Інформаційні ресурси

- 1 ННБУ ім. Вернадського. / [Електронний ресурс]. – <http://www.nbu.gov.ua/>
- 2 Сайт Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім.М.Т.Рильського НАН України. [Електронний ресурс]. – <http://www.etnolog.org.ua/>
- 3 Сайт Інституту українознавства ім. І.Крип'якевича НАН України/ [Електронний ресурс]. <http://www.inst-ukr.lviv.ua/>

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять.

Вивчення дисципліни передбачає роботу на лекційних заняттях, виконання тестів на кожному змістовному модулі та виконання самостійної роботи в кінці семестру. Всі ці форми роботи є обов'язковими й забезпечують отримання студентом відповідної кількості балів упродовж семестру. Якщо студент не виконує якийсь з видів роботи, це не передбачає надання додаткових завдань. Добір балів відбувається тільки у випадку неотримання студентом необхідної для допуску до заліку кількості балів (тобто, 34 бали і менше) і передбачає можливість доскладання невиконаних вчасно тестів або практичного завдання.

Політика академічної доброчесності

Дотримання принципів академічної доброчесності передбачає: 1) обов'язкове та у відповідності до вимог оформлене посилання на джерело інформації; 2) використання у якості джерел інформації матеріалів виключно наукових або навчальних ресурсів (літератури), сайтів державних або науково-дослідних установ; 3) усвідомлення негативних наслідків порушення Кодексу академічної доброчесності ЗНУ (<http://surl.li/whlqpc>).

Визнання результатів неформальної / інформальної освіти

Окремі теми або модулі курсу, за погодженням з викладачем, можуть бути зараховані як результати формальної чи неформальної освіти. Результат здобувача освіти, який має офіційне підтвердження (сертифікат) отриманий під час навчання на інших програмах, може бути офіційно визнаний, якщо він відповідає елементам змісту та меті курсу

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою:
<https://surl.li/vlweoj>

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів Запорізького національного університету: <https://surl.li/wdzjrl>

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://surl.lu/hfjbya>

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://surl.li/qgacqa>

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до:

Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://surl.li/unwzzm>

Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://surl.lu/xkxmuz>

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Кабінет практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** – навч. корп. №4, каб. №235 (понеділок, середа, четвер 9.00-11.00, 13.00-15.00), навч. корп. №9 (ІННІ) каб.57 (п'ятниця 9.00-11.00, 13.00-15.00), гуртожиток №6 (вул. Добролюбова, 19, середа 9.00-11.00, 13.00-15.00). Попередній запис за тел.: 228-76-48, (099) 253-78-73 щоденно з 9 до 15.

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банак Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://surl.li/ivcwih>

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua>.
Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Історія дитинства

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>